

Provinciale Staten

Clustercode	FIN	Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	DOC-00884817	Maastricht	10 februari 2026
Bijlage(n)	1	Verzonden	10 februari 2026

Onderwerp

G-26-005 Statenvoorstel inzake het kenbaar maken van wensen en bedenkingen inzake Leningaanvraag Toverland Holding BV

Geachte Staten,

Bijgaand bieden wij u het Statenvoorstel Leningaanvraag Toverland Holding BV (bijlage 1) aan, ter behandeling in de vergadering van de Statencommissie Economie en Samenleving op 27 februari 2026 en de vergadering van Provinciale Staten op 20 maart 2026 ten behoeve van het kenbaar maken van wensen en bedenkingen.

In onze vergadering van 10 februari 2026 hebben wij besloten de volgende documenten voor uw Staten ter inzage te leggen, onder de verplichting tot geheimhouding op grond van artikel 84 van de Provinciewet:

- bijlage 1 Investment Memorandum Toverland Holding BV;
- bijlage 2 Updatet Investment Memorandum Toverland Holding BV;
- bijlage 3 Concept Overeenkomst van geldlening Toverland Holding BV.

Bij uw griffie is deze informatie voor uw Staten ter inzage gelegd, en wel van 11 februari 2026 tot en met vrijdag 20 maart 2026.

Op de inzage door de leden van uw Staten is de procedure zoals beschreven in de brief aan uw Staten verzonden op 28 maart 2023 van toepassing.

De verplichting tot geheimhouding wordt opgelegd omdat er sprake is van informatie die onder een of meerdere uitzonderingsgronden van de Wet open overheid (Woo) valt.

Meer specifiek gaat het hier om informatie die inzicht geeft in bedrijfs- en fabricagegegevens alsook andere gegevens, die vertrouwelijk aan ons zijn medegedeeld (5.1, eerste lid, sub c, en 5.1., tweede lid sub f Woo) en informatie die inzicht geeft in de economische en/of financiële belangen van ons bestuursorgaan (5.1, tweede lid, sub b Woo). Het-betreft de vertrouwelijke bedrijfsgegevens van Toverland Holding BV c.s. en betrokken financiers.

De verplichting tot geheimhouding duurt voort totdat uw Staten deze opheffen.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Statenvoorstel

Financiën

Onderwerp	G-26-005 Statenvoorstel inzake het kenbaar maken van wensen en bedenkingen inzake Leningaanvraag Toverland Holding BV
G-nummer	G-26-005

Onderwerp

G-26-005 Statenvoorstel inzake het kenbaar maken van wensen en bedenkingen inzake Leningaanvraag Toverland Holding BV

Samenvatting

Toverland Holding BV (hierna: Toverland) maakt de laatste jaren een succesvolle ontwikkeling door en streeft ernaar om gestaag door te groeien tot een volwaardig destination resort. Om dit te kunnen realiseren heeft Toverland een investeringsopgave van in totaal € 98 miljoen. De financiering is voor € 78 miljoen rond. Het restant is niet in de markt beschikbaar, ondanks een positieve businesscase. De Provincie heeft van Toverland een lening aanvraag ontvangen. Binnen de kaders van Sturing in Samenwerking is het College voornemens deze geldlening aan Toverland te verstekken. U Staten wordt gevraagd om Wensen en Bedenkingen ten aanzien van dit voornemen van het College te uiten.

Voorstel

1. Het kenbaar maken van Wensen en Bedenkingen ten aanzien van het voornemen van het College van Gedeputeerde Staten om een marktconforme geldlening nominaal groot € 20 miljoen aan Toverland Holding B.V. te verstrekken, ten behoeve van de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen zoals opgenomen in het Investment Memorandum.
2. Instemmen met het vormen van een risicoreserve voor de lening aan Toverland van € 354.000,00 ten laste van het begrotingsresultaat 2026.

Aanleiding en bestuurlijke context

De aanleiding volgt uit het feit dat Toverland Holding B.V. zich bij de Provincie heeft gemeld voor een marktconforme geldlening ter financiering van de investeringsopgave om tot een volwaardig destination resort te kunnen uitgroeien.

Toverland doet hierbij een beroep op het investeringsbeleid Sturing in Samenwerking dat uw Staten op 5 februari 2021 hebben vastgesteld.

Bevoegdheid

Het College van Gedeputeerde Staten is bevoegd tot het verstrekken van een 100% revolverende marktconforme geldlening binnen de kaders van Sturing in Samenwerking, niet eerder dan nadat Provinciale Staten in de gelegenheid is gesteld om Wensen en Bedenkingen aan het College kenbaar te maken **overeenkomstig artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet**.

Daarnaast zijn Provinciale Staten op grond van artikel 8 van de Financiële verordening bevoegd tot het uitoefenen van bestuur en toezicht op het beheer van middelen en rechten van de Provincie Limburg, waaronder het beschikbaar stellen en inzetten van provinciale middelen.

Beoogd resultaat

Een economische structuurversterking van de regio (Noord-)Limburg door de verdere ontwikkeling van Toverland tot een volwaardig destination resort in de komende 5 jaar.

Argumenten

Beleidsmatige argumenten (Publiek belang)

1.1 Het plan van Toverland draagt bij aan de economische structuurversterking van de regio.

Toverland is nu al een belangrijke trekpleister en een belangrijke regionale werkgever. De geplande uitbreiding leidt tot extra aantrekkingskracht en verdere groei van directe werkgelegenheid binnen het park en het resort, evenals tot indirecte werkgelegenheid bij toeleveranciers en dienstverleners. Daarnaast leidt de groei van het aantal bezoekers en het toenemende aandeel meerdaags verblijf tot hogere regionale bestedingen.

1.2 Met de resort functie zal de balans met de omgeving beter worden geborgd.

Het resortconcept (verblijfsaccommodatie) draagt bij aan een jaarronde exploitatie en aan een stabiel bezoekerspatroon. Hierdoor nemen seizoensinvloeden verder af en ontstaat een evenwichtiger en duurzamer economisch rendement voor de regio.

Dit zal bijdragen aan de spreiding van gasten over het jaar en zal aanvullende spin-off effecten genereren voor het regionale MKB, waaronder hotels, campings, horeca, retail en vervoersbedrijven.

1.3 Door de combinatie van hoogwaardige attracties en verblijfsaccommodaties wordt Limburg aantrekkelijker voor (inter)nationale bezoekers, met name uit omliggende landen.

Daarmee wordt de internationale positionering van Limburg als recreatieve topregio verder versterkt.

Juridische argumenten

1.4 De geldlening wordt aangeboden op basis van marktconformiteit.

De geldlening wordt verstrekt op basis van de uitgangspunten van marktconformiteit zoals door de Europese Commissie wordt gehanteerd (competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation), aangevuld met opslagen en al hetgeen wat nodig is om te voldoen aan het in Sturing in Samenwerking 3.0 opgenomen principe dat het rendement op de te verstrekken provinciale financiering in een passende verhouding komt te staan tot de risico's die door de Provincie worden gelopen.

1.5 De geldlening voldoet aan de bindende voorwaarden en (niet bindende) principes, zoals opgenomen in het investeringsbeleid en uitvoeringskader Sturing in Samenwerking 3.0, door Provinciale Staten vastgesteld op 5 februari 2021.

Financiële argumenten (Sturing in Samenwerking)

1.6 Toverland heet een Investment Memorandum opgesteld voor de benodigde investeringen om te kunnen uitgroeien tot een destination resort. Er is sprake van een positieve businesscase, doch krijgt Toverland de financiering in de markt niet volledig rond.

Toverland is een themapark in Noord Limburg, opgericht in 2001 door de ondernemer Jean Gelissen sr.. Binnen 24 jaar heeft de praktische hand-on aanpak van Toverland geleid tot een aanzienlijke groei van een overdekt pretpark naar een volwaardig themapark:

- het familiebedrijf wordt tegenwoordig geleid door Jean Gelissen jr. en heeft 6 themagebieden. Deze nieuwe attracties en de focus op kwaliteit en thema hebben geleid tot een groei van het aantal jaarlijkse bezoekers, wat de positie van Limburg als aantrekkelijke bestemming voor (internationale) toeristen en gasten versterkt;
- gedreven door de visie "*magische gelukservaringen creëren door grenzen te verleggen*", wil Toverland investeren in een resort (genaamd: "Ithaka") en nieuwe attracties (upgrade van de Blitzbahn en Port Laguna) om de duurzame groei van het aantal bezoekers voort te zetten en een resortbestemming met een breed bereik te creëren, wat past binnen de groeistrategie, ambitie en de volgende gewenste fase van de parkontwikkeling;
- tegelijkertijd bestaat bij Toverland een sterke behoefte om de organisatorische basis te versterken door te investeren in een nieuw kantoor ("Clubhouse") en een technische werkplaats van voldoende omvang voor alle reguliere onderhoudswerkzaamheden.

De huidige werkplaats is te klein geworden in verhouding tot de huidige parkomvang en met de beoogde parkuitbreidingen is ook evenredig werkplaatsuitbreiding nodig, zodat onderhoud voldoende, veilig en centraal kan blijven worden uitgevoerd. Toverland heeft in de afgelopen 24 jaar zeer beperkt in kantoorfaciliteiten geïnvesteerd.

Met de groei naar een destination resort en dito groei van het personeelsbestand is een investering in een nieuw kantoorgebouw voornamelijk een randvoorwaarde.

- echter, omdat deze investering in kantoor en werkplaats niet direct bijdraagt aan de het verdienvermogen (EBITDA), ondervindt Toverland problemen met de (bank)financiering, mede in combinatie met de investeringen in Port Laguna en resort Ithaka. Dit ondanks het feit dat de operationele kasstroom ruim voldoende is om alle financieringsverplichtingen te kunnen dekken;
- Toverland richt zich daarom, na eerst andere financieringsmogelijkheden te hebben onderzocht en benut, tot de Provincie voor een marktconforme geldlening binnen het investeringsbeleid Sturing in Samenwerking 3.0. Met inbegrip van een geldlening van de Provincie is de algehele groeistrategie gefinancierd en zou Toverland de uitvoering van voornoemde algehele groeistrategie kunnen versnellen en versterken, wat voordelen zou opleveren voor vele stakeholders in Limburg, door haar aantrekkelijkheid voor zowel binnenlandse als internationale toeristen te vergroten.

Het Investment Memorandum d.d. 29 september 2025 en de updatet Investment memorandum d.d. 9 december 2025 zijn onder geheimhouding ter inzage gelegd.

1.7 De geldlening en het daarop beoogd rendement uit rentebaten draagt bij aan het in stand houden van het provinciaal vermogen.

Dit is een beleidsuitgangspunt in het provinciaal investeringsbeleid Sturing in Samenwerking 3.0. De geldlening is nominaal groot € 20 miljoen, heeft een 100% revolverend karakter en wordt naar realistische verwachting over een looptijd van 10 jaar terugontvangen. De rentevergoeding bedraagt 6,19% per jaar voor de duur van de gehele looptijd. De Provincie ontvangt zekerheden (hypotheek- en pandrecht) die op basis van het recent opgeleverde taxatierapport volledige dan wel bijna volledige dekking biedt voor de uitstaande Leensom.

1.8 Marktfalen, zoals gedefinieerd in SiS 3.0, is vastgesteld.

De investeringen in het kantoor (Clubhouse), de technische werkplaats, de Blitzbahn, resort Ithaka, en Port Laguna vragen om een totale investering van ca. € 98 miljoen. De financiering hiervan komt voor een groot deel van de senior (bancaire) financier, voor een eveneens significant deel uit achtergestelde leningen en het obligatieprogramma van Toverland, en voor ca. € 18 mln. aan eigen middelen van Toverland zelf. Daarmee blijft er een financieringstekort over van € 20 mln. Toverland heeft parallel aan gesprekken met de Provincie tevens gesprekken gevoerd met LIOF NV. Het LIOF is enthousiast over de plannen van Toverland, maar kan binnen haar statuten en de kaders van het Plan uitsluitend financieren in de vorm van Participatie (een aandelenbelang).

Dit valt buiten de mogelijkheden van Toverland, ook in relatie tot de twee (kleine) participanten die in de COVID-periode zijn toegelaten en waarmee bindende afspraken ten aanzien van nieuwe participanten zijn gemaakt. Daarmee is de financieringsoptie LIOF NV weggevallen.

De senior (bancaire) financier gaat tot het maximum dat bancaire financiers in deze businesscase kunnen doen. Er is daarmee dus ook geen plaats van een tweede bancaire financier. Toverland legt zelf een substantieel deel aan eigen liquide middelen in en raakt daarbij ook de grens van haar mogelijkheden, omdat zij een minimale omvang aan liquide middelen in kas moet houden om structureel binnen de contractuele convenanten met de bancaire financier te blijven en om voldoende in kas te hebben om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen. Toverland is al vele jaren inventief in het ophalen van een behoorlijk volume aan achtergestelde financiering in de vorm van achtergestelde leningen en haar eigen obligatieprogramma, maar daarmee kan niet het hele financieringstekort worden gedicht. Kortom, er is sprake van een positieve sluitende businesscase voor de beoogde groei van Toverland, waarbij de financieringsbehoefte dusdanig is dat de markt deze niet volledig kan opvangen.

Uitstel van één of enkele van de geplande investeringen behoort tot de mogelijkheden. Echter, zou de parkuitbreiding (Port Laguna) dan als eerste voor uitstel in aanmerking komen, terwijl het een vuistregel voor ieder attractiepark is om elke 3 tot 5 jaar een nieuwe investering aan het park toe te voegen om bezoekersaantallen op peil te houden. Ondanks het succes van Toverland loopt zij in de financiering vast, doordat nu in een korte periode van enkele jaren forse investeringen nodig zijn voor het creëren van een resort (Ithaka), de organisatiestructuur versterkende maatregelen (kantoor en werkplaats) én een 3/5-jaarlijkse parkuitbreiding. Met uitstel van één van deze onderdelen wordt het financieringsprobleem slechts uitgesteld tot een nader toekomstig moment. Om structureel over deze drempel heen te komen heeft Toverland financiering nodig dat niet in de markt beschikbaar is. Dit is hetgeen wat in SiS 3.0 wordt gedefinieerd als 'Marktfalen', een positieve businesscase en voldoende betaalcapaciteit, doch niet de volledige financiering in de markt rond kunnen krijgen. Een marktconforme provinciale geldlening achtergesteld op de senior (bancaire) financier zodat de bancaire convenanten zo min mogelijk worden beïnvloed is het best passende instrument.

1.9 De ervaringen met Toverland als debiteur zijn van onbesproken gedrag.

Ten aanzien van de betrouwbaarheid van Toverland als debiteur heeft de Provincie een track-record dat teruggaat tot 2015, waarbij sprake is van onbesproken gedrag. Zo heeft de Provincie:

- in 2015 twee geldleningen aan Toverland verstrekt, de eerste groot € 500.000,00 (senior lening) en de tweede groot € 1.500.000,00 (achtergesteld op Rabobank). Beide leningen zijn (in 2024 en 2025) volledig afgelost. Toverland heeft te allen tijde juist, tijdig en volledig voldaan aan alle informatie- en financiële verplichtingen;

- in 2017 tezamen met LIOF NV en MKB-Leningenfonds een geldlening verstrekt van € 5.000.000,00 (achtergesteld op Rabobank), waarvan € 2 miljoen door de Provincie. Het leningdeel van MKB-Leningenfonds (€ 1 miljoen) is jaren geleden vervroegd ineens afgelost. Provincie en LIOF hebben ieder nog € 575.000,00 uitstaan dat 50/50 in 2026 en 2027 volledig zal worden afgelost.

Hier is naar verwachting dus sprake van volledige aflossing voorafgaand aan een groot deel van de uitboeking van de nieuwe nu voorliggende geldlening 2026. Ook hier heeft Toverland te allen tijde juist, tijdig en volledig voldaan aan alle informatie- en financiële verplichtingen;

Risico's en kanttekeningen

Financieel adviseurs van het cluster Financiën hebben in de periode vanaf oktober 2025 meermaals inzicht gehad in de gedetailleerde opbouw en doorrekening van de in het Investment Memorandum opgenomen financiële informatie en dit naar hun oordeel voldoende kunnen bespreken met de bestuurders en financieel adviseurs van Toverland. De conclusie is dat de businesscase robuust is opgebouwd en een voortzetting is van het doortrekken van de stabiele historische resultaten en aanvullend marktonderzoek.

De risico's inherent aan het verstrekken van een geldlening zijn het tijdig en volledig terugontvangen van de hoofdsom inclusief rente. Dit risico wordt grotendeels opgevangen door het vestigen van een hypothecaire zekerheid op het gehele complex, tweede in rang achter de senior (bancaire) financier. Tevens wordt een pandrecht verkregen op alle roerende zaken, eveneens tweede in rang achter de senior (bancaire) financier. Op basis van de (risico)positie die de Provincie inneemt in de gehele financieringsstructuur, wordt een passende rentevergoeding gevraagd van 6,19%. Deze vergoeding is substantieel hoger dan de rente van de senior (bancaire) financier, reflecterend de verschillende risicoposities van beide partijen.

Met inbegrip van bovenstaande risico's zal altijd een restrisico over blijven dat niet valt af te dekken. Specifiek hiervoor hebben Provinciale Staten op portefeuilleniveau van alle uitzettingen de bestemmingsreserve gevormd Risicoreserve SiS. Ten behoeve van onderhavige geldlening aan Toverland wordt voorgesteld om een dotatie aan de Risicoreserve SiS te doen van € 354.000,00. Deze risicoreservering zal de restrisico's op de uit te zetten leensom voldoende moeten kunnen ondervangen.

Financiën

Financiële analyse

Financieel adviseurs van het cluster Financiën hebben in de periode vanaf oktober 2025 meermaals inzicht gehad in de gedetailleerde opbouw en doorrekening van de in het Investment Memorandum opgenomen financiële informatie en dit naar hun oordeel voldoende kunnen bespreken met de bestuurders en financieel adviseurs van Toverland. De conclusie is dat de businesscase robuust is opgebouwd en een voortzetting is van het doortrekken van de stabiele historische resultaten en aanvullend marktonderzoek.

Financiële dekking

Ter dekking van het financiële restrisico dat inherent onderdeel is van het verstrekken van een geldlening en conform de kaders van SiS 3.0 is een budget benodigd van incidenteel € 354.000,00 voor de (interne) dotatie aan de bestemmingsreserve Risicoreserve SiS. Voorgesteld wordt de benodigde middelen ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2026.

Communicatie

De betrokkende die de lening aanvraag heeft gedaan, Toverland Holding BV, wordt actief op de hoogte gehouden over de voortgang van het besluitvormingsproces.

Vervolg

Nadat Provinciale Staten wensen en bedenkingen kenbaar hebben gemaakt ten aanzien van voorliggend voornemen van het College om een marktconforme geldlening aan Toverland te verstrekken, wordt de offerte Overeenkomst van geldlening ter besluitvorming aan Gedeputeerde Staten voorgelegd. Bij instemmend besluit van GS zal Toverland een rechtsgeldig ondertekende offerte Overeenkomst van geldlening van de Provincie ontvangen. De Overeenkomst komt tot stand nadat alle partijen de offerte rechtsgeldig hebben ondertekend.

Bijlage(n)

Onder geheimhouding ter inzage bij de Griffie,

1. Investment Memorandum Toverland Holding BV;
2. Updated Investment Memorandum;
3. Onverbindend concept Overeenkomst van geldlening.

**ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG**

No: G- 26-005

Onderwerp: G-26-005 Statenvoorstel inzake het kenbaar maken van wensen en bedenkingen inzake Leningaanvraag Toverland Holding BV

Provinciale Staten van Limburg;
gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 10 februari 2026
besluiten:

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 20 maart 2026

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.G.M. Roemer, voorzitter